

Pult centralizované ochrany a úloha obecní policie

Primární odpovědnost za ochranu bezpečnosti osob a majetku v České republice, jakož i odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů je v souladu se zákonem č. 273/2009 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, svěřena tomuto bezpečnostnímu sboru.

V souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), může obec v rámci své samostatné působnosti zřídit obecní policii jako orgán obce, formou obecně závazné vyhlášky. Zřízení a činnost obecní policie upravuje zejména zvláštní zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“). Účelem zřízení obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce.

Pojem „veřejný pořádek“ není v žádném právním předpise definován a zřejmě ani v budoucnu se tak nestane s ohledem na značně rozsáhlou oblast společenských vztahů, které lze do předmětné kategorie zařadit. Nicméně obecně lze konstatovat, že se jedná o souhrn pravidel chování lidí na veřejnosti (místech veřejnosti přístupných), obsažených v právních normách a dále o pravidla chování, jejichž zachovávání je ve veřejném zájmu a podle obecného názoru, přesvědčení a zvyklostí nezbytnou podmínkou klidného a spořádaného společenského soužití v daném místě a čase.

Hlavním posláním obecní policie, jak uvedeno výše, je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Tuto službu plní obecní policie jakožto orgán veřejné moci, tedy ve prospěch všech bez jakéhokoliv omezení i bez „zvýhodňování“ (úplata) vybraných subjektů. Pokud by úkoly obecní policie byly plněny ve prospěch soukromoprávního subjektu za úplatu, jednalo by se o „privatizaci“ výkonu veřejné moci, kterou právní řád České republiky nepřipouští!

Zákon o obecní policii ve svém ustanovení § 2 uvádí taxativní výčet činností strážníků obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Z obsahu písm. a) cit. ustanovení sice vyplývá, že strážníci přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku, nicméně s odkazem na obsah ustanovení § 35 odst. 2 zákona o obcích a s přihlédnutím k ustanovením §§ 84, 85 a 102 cit. zákona, nelze považovat nepřetržitou ostrahu majetku právnických či fyzických osob (za úplatu), za plnění úkolů obce v samostatné působnosti, resp. za zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, neboť obce podle zákona o obcích nenesou odpovědnost za majetek svých občanů. S odkazem na výše uvedené mají obecní policie ve smyslu zákona o obecní policii v těchto případech pouze

podpůrnou úlohu, omezenou na požadavky bezprostředního zákroku, neodkladného úkonu či provedení jiného opatření, zpravidla ve prospěch Policie ČR.

V dané souvislosti uvádíme, že zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), stanoví, které osoby jsou oprávněny provozovat živnost ve smyslu ust. § 2 tohoto právního předpisu na území České republiky. Živnost mohou provozovat jak osoby zřízené za účelem podnikání, tak i ostatní právnické osoby, pokud jim to nezakazují zvláštní předpisy. Mimo svůj hlavní předmět činnosti tak mohou například podnikat rozpočtové, příspěvkové nebo obecně prospěšné organizace, jakož i obce.

Specifické podmínky pro provozování koncesované živnosti „ostraha majetku a osob“, tedy předpoklady, které musí splňovat podnikatel resp. jeho zaměstnanci, stanoví Přílohy č. 3. a 5. živnostenského zákona.

Obecní policii, která není právnickou osobou, je zřízena za účelem zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku (viz výše), nelze považovat za subjekt oprávněný provozovat koncesovanou živnost, ani za instituci, která by se na předmětné komerční činnosti mohla přímo spolupodílet. Navíc zaměstnanci obce zařazení k obecní policii (strážníci) musí pro výkon svého povolání splňovat jiná kritéria, než je tomu u zaměstnanců výše uvedených soukromoprávních subjektů.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti tedy odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky konstatuje:

- 1) Obec nemůže zajišťovat nepřetržitou ostrahu majetku fyzických a právnických osob na komerční bázi prostřednictvím pultu centralizované ochrany obsluhovaným strážníky obecní policie, ani zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie, kteří sice vykonávají „podpůrnou“ činnost pro strážníky, nicméně vždy se bude jednat o úkony spadající do věcné působnosti obecní policie.
- 2) Strážníci obecní policie nejsou oprávněni v době svého zaměstnání provádět nepřetržitou ostrahu majetku fyzických a právnických osob na komerčním základě.
- 3) Na druhé straně je ovšem strážník povinen v mezích zákona o obecní policii provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páchán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich spáchání. To znamená, že pokud strážník obecní policie obdrží oznámení, že na území obce je pácháno zmíněné protiprávní jednání, je povinen odpovídajícím způsobem zakročit.

4) V dané souvislosti je nutno připomenout, že obec je povinna chránit svůj majetek před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. V tomto případě, pokud své vlastnické právo fakticky vykonává, je oprávněna využívat svých zaměstnanců, včetně strážníků obecní policie a ostrahu „svých“ objektů zajišťovat i prostřednictvím pultů centralizované ochrany.

Závěrem je tedy nutno konstatovat, že obecní policie se může prostřednictvím pultu centralizované ochrany pouze podílet na ochraně majetku, který je ve vlastnictví obce a je obcí fakticky užíván, a to s přihlédnutím k předmětu své činnosti, spočívajícím v zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku ve smyslu zákona o obecní policii.